

Grundlæggende undervisningsmateriale

Pleje af patient med kronisk medicinsk sygdom

44009

Udviklet af:

Arne Nielsen og Lene Dahlgaard
Social- og Sundhedsskolen, Viborg Amt
Nordbanevej 6
7800 Skive
Tlf.: 9615 3400

Pleje af patient med kronisk medicinsk sygdom

Grundlæggende undervisningsmateriale

1. Uddannelsesmålets sammenhæng til FKB og TAK'er

”Pleje af patient med kronisk medicinsk sygdom” hører til i den fælles kompetencebeskrivelse nr. 2695, Sundheds- og sygeplejeopgaver i sygehusvæsenet.

Uddannelsesmålet er relevant for nogle af målgrupperne i FKB'en, primært social- og sundhedsassistenter eller deltagere med tilsvarende kvalifikationer, som beskæftiger sig med kronisk syge patienter, indlagt på medicinske sygehusafdelinger.

Arbejdsfunktioner

På sygehusenes medicinske afdelinger, hvor social- og sundhedsassistenterne arbejder, drejer arbejdet sig om at indgå i pleje- og rehabiliteringsopgaver hos patienter, der indlægges med kroniske sygdomme eller lidelser, hvor sigtet med plejen er vedligeholdende og/eller palliativt.

Gennem patientens indlæggelsesforløb angår deltagernes arbejde både opgaver, som deltagerne selvstændigt udfører; dvs. grundlæggende sundheds- og sygeplejeopgaver, og opgaver, de medvirker ved, nemlig mere komplekse pleje- og rehabiliteringsopgaver.

Uddannelsesmålet er relateret til flere TAK'er og skal kvalificere deltagerne i forhold til følgende:

- 1) at kunne deltage i træning af patientens færdigheder
- 2) at kunne deltage i palliativ pleje
- 3) at kunne deltage i terminal sygepleje
- 4) at kunne deltage i patientens sorgarbejde

Ad 1)

I træningsmæssigt øjemed har særligt fremme af sundhed og forebyggelse af sygdom, for kronisk syge mennesker, i højere grad fokus på vedligeholdelse af patientens ressourcer end på vækst og mulig helbredelse.

Personalets anerkendelse af målsætningen for pleje og rehabilitering/træning af patientens færdigheder er nødvendig for, at tværfaglig opgaveløsning kan lykkes. Gennem kendskab til forskellige forståelser og fortolkninger af pleje- og rehabiliteringsstrategier kan deltagerne medvirke til at kvalificere arbejdet i afdelingen.

Ad 2) og 3)

Personalets arbejde med mennesker, der er terminalt syge, og mennesker, der er kronisk syge, indeholder flere forskellige arbejdsopgaver fra patientens indlæggelse til udskrivelsen.

Forudsætningen for at kunne deltage i, gennemføre og evaluere en grundlæggende, målrettet pleje og mulig rehabilitering af den kronisk syge patient (vedligehold-

Pleje af patient med kronisk medicinsk sygdom

Grundlæggende undervisningsmateriale

dende/palliativ pleje) er, at kursusedtagerne kender forskellige aktuelle kroniske medicinske sygdomme og lidelser og deres mulige behandlings- og rehabiliteringsforløb.

Ad 4)

Pleje af mennesker med kroniske og uhelbredelige sygdomme stiller store krav til personalets evne til at arbejde empatisk.

Personalet møder i arbejdet forskellige etiske og moralske spørgsmål, de må forholde sig til, og ikke mindst er døden en meget synlig del af hverdagen på medicinske afdelinger.

At kende sorgens udtryk og personligt forholde sig til den er en vigtig egenskab hos personalet.

Samarbejdet med patienter og pårørende vil gennem en naturlig og empatisk tilgang til døden og til sorgen kunne befordre et kvalificeret arbejde.

Deltagerforudsætninger

Deltagernes faglige forudsætninger i forhold til uddannelsesområdet vil afhænge af arbejdsorganiseringen på den enkelte arbejdsplads. Det betyder, at de beføjelser, den enkelte social- og sundhedsassistent har, og de arbejdsopgaver, som den enkelte social- og sundhedsassistent løser, således kan være forskellige.

Deltagerforudsætningerne er derfor forskellige, men kendskab til det daglige arbejde med patienter indlagt på sygehus er en forudsætning for at deltage i denne uddannelse.

Struktur

I relation til denne uddannelse kan nævnes følgende AMU-uddannelser:

- (44008) Pleje af patient med akut medicinsk sygdom
- (44312) Sorg- og krisearbejde i omsorgs- og pæd. område
- (42680) Medicinadministration
- (42682) Pleje og behandling af kræftpatienter
- (43436) Hospicemetoder i praksis

2. Ideer til tilrettelæggelse

Uddannelsesmål:

Deltagerne kan gennemføre og evaluere en grundlæggende, målrettet pleje og mulig rehabilitering af den kronisk syge medicinske patient, der i en vis udstrækning modtager vedligeholdende og palliativ behandling og pleje.

De kan indgå i relationer med patienter med kroniske og/eller livstruende sygdomme og medvirke ved patientens sorgbearbejdning.

Pleje af patient med kronisk medicinsk sygdom

Grundlæggende undervisningsmateriale

De kan deltage i, gennemføre og evaluere pleje af patienter, der ikke har udsigt til helbredende behandling.

De kan deltage i og selvstændigt varetage pleje og genoptræning af patienter med de handicap, der er en følge af deres medicinske sygdom eller lidelse. De kan begrunde plejen på baggrund af kvalificerede skøn.

Uddannelsen retter sig mod personer, der har erfaring med arbejdet som social- og sundhedsassistent.

Udgangspunktet for undervisningen er deltageres erfaringer fra arbejdet med kronisk syge medicinske patienter og de problemstillinger, som deltagerne støder på i arbejdet med disse patienter og deres pårørende.

Der tilstræbes en tæt og praksisnær sammenhæng mellem den undervisning, der foregår på kurset, og den praksis, som deltagerne kommer fra.

3. Opgaver, undervisningsmaterialer

Der kan laves en opgave i forløbet, der har til formål at sikre deltageres fordybelse i eget praksisfelt med henblik på at nå målene for uddannelsen.

Formålet er således, at deltagerne kan beskrive og begrunde eget arbejde, således at de kvalificerer sig til at kunne agere i forhold til de aktuelle og fremtidige plejeformer og behandlingsformer på hospitalerne.

Viden fra indholdet i undervisningen sammenholdes med deltageres aktuelle praksisviden i opgaverne.

Opgaverne kunne præsenteres således:

1. Indledning
 - 1.1. Præsentation af problemstilling
 - 1.2. Begrundelse for valg af problemstilling
2. Problemformulering
 - 2.1. Endelig afgrænsning af problemformulering
 - 2.2. Definition af nøglebegreber
3. Metodeovervejelser
 - 3.1. Valg af metoder
 - 3.2. Begrundelse for valg af metoder
4. Analyse
 - 4.1. Teorifremstilling/empiri
 - 4.2. Diskussion
 - 4.3. Sammenfatning
5. Mål i forhold til handlingsforslag
6. Handlingsforslag

Pleje af patient med kronisk medicinsk sygdom

Grundlæggende undervisningsmateriale

7. Konklusion
8. Fremtidsperspektiver
9. Referenceliste og bilag

Opgaven må maksimalt fylde 5 sider.

Opgaven kan skrives individuelt eller i grupper (på maksimalt 3 personer).

Hvis der er to, der skriver sammen, må opgaver fylde maksimalt 8 sider.

Hvis der er tre, der skriver sammen, må opgaver fylde maksimalt 10 sider.

Der gives en kort skriftlig tilbagemelding på opgaven.

Tilbage meldingen retter sig mod deltageres evne til at forholde sig til deres faglige udvikling.

4. Afholdelsesformer

Kurset foreslås afviklet som et modulopdelt splitkursus.

I perioden mellem de to skolemoduler udarbejder deltagerne et mindre skriftligt produkt med en selvvalgt, praksisnær problemstilling, der afleveres til underviserne på uddannelsen, der giver en tilbagemelding.

Fordelen herved er muligheden for at sikre tid til fornøden fordybelse i praksisnære problemstillinger og til at reflektere over disse ved anvendelse af relevant teori (viden, færdigheder og holdninger).

Forslag til temaer i forløbet:

1. modul (37 lektioner):

Den kroniske medicinske patient og medicinsk sygepleje

- introduktion til forløbet
- kendetegn ved den kronisk syge medicinske patient
- modtagelse af den kronisk syge medicinske patient og dennes pårørende
- tværfagligt samarbejde
- dataindsamling og bearbejdning
- sygdomslære
- forskellige medicinske behandlingsformer og rehabiliteringstiltag
- farmakologi
- oplæg til skriftlig opgave

2. modul (37 lektioner):

Sundhedspersonalet og dets rolle i pleje og behandling

Pleje af patient med kronisk medicinsk sygdom

Grundlæggende undervisningsmateriale

- sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse i relation til den kronisk syge medicinske patient
- etiske og moralske problemstillinger¹ i forhold til plejen af den kroniske patient
- sygeplejefaglig vejledning og kollegial supervision
- udskrivelse af den kronisk syge medicinske patient
- samarbejde mellem primær- og sekundærsektor
- sorgens faser og sorgarbejde
- dødens udtryk og betydning for patient og pårørende
- pleje af terminalt syge mennesker
- afrunding af kurset og evaluering/udlevering af kursusbeviser

Der anvendes i et vist omfang eksterne undervisere fra praksis som f.eks. psykolog og præst og sygeplejersker fra medicinske afdelinger.

5. Litteraturliste

Forslag til undervisningsmateriale for undervisere og kursister

13.17

Den nødvendige smerte: om tab, sorg, og adskillelsesangst/Marianne Davidsen-Nielsen og Nini Leick. - 2. udgave. - [Kbh.]: Gyldendal Uddannelse, 2002. - 357 sider. - (Socialpædagogisk bibliotek)

13.17

Sorg og krise/Lis Hillgaard, Lis Keiser, Lise Ravn ; tegninger...: Lars Thorsen ; billedredaktør: Anita Amundsen. - 2. udgave. - [Kbh.]: Gyldendal Uddannelse, 2002. - 195 sider: ill.. - (Socialpædagogisk bibliotek)

61.01

Kunsten at dø: religiøse traditioner og åndelig humanisme, ansigt til ansigt med døden i dag/Marie de Hennezel, Jean-Yves Leloup ; på dansk ved Else Henneberg Pedersen. - 1. udgave. - Kbh.: Munksgaard, 2001. - 116 sider

61.4

Sundhedspædagogik for praktikere/Tone Saugstad og Ruth Mach-Zagal. - 2. udgave. - Kbh.: Munksgaard Danmark, 2003. - 214 sider

¹ Kan dreje sig om den kommunikation, den information og de valg, som den kroniske patient og dennes pårørende kan blive udsat for at skulle tage stilling til under indlæggelse på medicinsk afdeling.

Pleje af patient med kronisk medicinsk sygdom

Grundlæggende undervisningsmateriale

61.61

Pedersen, Court (f. 1952)

Medicinske sygdomme. - 11. udgave/Court Pedersen, Jens D. Lundgren/tegninger: Birgitte Lerche. - Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 2003. - 242 sider: ill. (nogle i farver). - (Lærebog for sygeplejestuderende)

61.61

Vesterdal, Anne

Medicinsk sygepleje. - 2.udgave. - Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 1996. - 208 sider: ill.: Litteraturhenvisninger. - (Lærebog for sygeplejeelever)

61.7

Hansen, Lissi

Sygepleje og sygdomslære/Lissi Hansen. - 2. udgave/tegninger: Flemming Orneborg, Henning Dalhoff og Lena Untidt. - Kbh.: Munksgaard Danmark, 2003. - 482 sider: ill.. - (Social og sundhedsassistenter)

61.7

Kirkevold, Marit

Sygeplejeteorier – analyse og evaluering: om sygeplejeteori/Marit Kirkevold ; Oversat af Andreas Bonnevie. – 2. udgave. Kbh.: Munksgaard Danmark, 2000. – 272 sider. - (Sygeplejeteoretisk bibliotek)